

arih: 26.01.2011

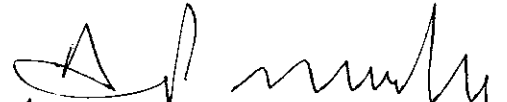
ay: 2011/7686

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununa ilişkin değişiklik teklifim ve gerekçesi
ilişikte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

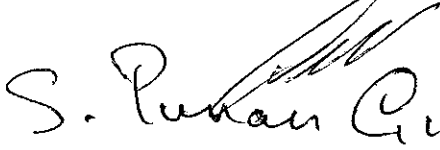

Osman Entüprul
Aksaray M.V.

Oktay Uzun
İzmir M.V.

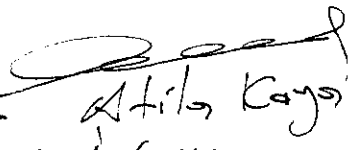

4- Mehmet Akif PAKSOY
Kahramanmaraş Milletvekili

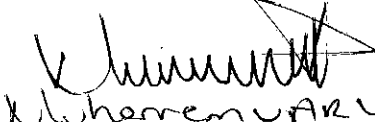

Mehmet Akif PAKSOY
Kırşehir M.V.

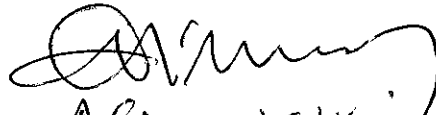

Osman Durmuş
Kırkkale M.V. Mersin M.V.

S. Pınar Çiğir
Hatay M.V.

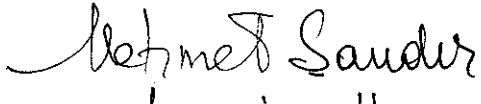

Tanrı
Adana M.V.

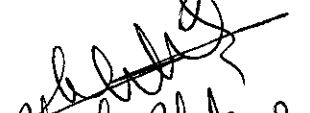

Atilla Kaya
İst. M.V.

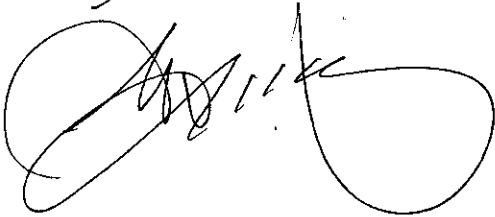

Muharrem Ural
Adana M.V.

Alim İLK
Kütahya M.V.

Hakan
Kocaeli M.V.

Mehmet Sander
Mersin M.V.

Akif Akkuz
Mersin M.V.

GEREKÇE

10/07/2004 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisinde kabul edilerek 23/7/2004 tarihli ve 25531 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu; büyükşehir belediyesi yönetiminin hukukî statüsünü düzenlemek, hizmetlerin plânlı, programlı, etkin, verimli ve uyum içinde yürütülmesini sağlamayı amaç edinmiştir. Kanun, büyükşehir belediyesiyle büyükşehir sınırları içindeki belediyeleri kapsamaktadır.

Ancak zikredilen Kanun ile Büyükşehir Belediyesinin Kuruluşu konusunda getirilen düzenleme gerçekçi olmaktan uzaktır. Kanunun Büyükşehir Belediyelerinin kuruluşunu düzenleyen 4. Maddesi “Belediye sınırları içindeki ve bu sınırlara en fazla 10.000 metre uzaklıktaki yerleşim birimlerinin son nüfus sayımına göre toplam nüfusu 750.000’den fazla olan il belediyeleri, fizikî yerleşim durumları ve ekonomik gelişmişlik düzeyleri de dikkate alınarak, kanunla büyükşehir belediyesine dönüştürülebilir” hükmünü içermektedir.

Bu hüküm ülkemiz gerçekleriyle örtüşmemektedir. Halen 16 Büyükşehir bulunmakta olup bu büyükşehirlerin bir kısmı bile Kanunda öngörülene nüfus şartını taşımamakta, hatta bir kısmının nüfusu orta ölçekli nüfusa sahip bir çok ilimizden de az bulunmaktadır. Ancak bahse konu Büyükşehirler Kanunun yürürlüğe girmesinden önce kurulduğu için bu şehirlerle ilgili düzenleme yapılamamaktadır.

İlk bakışta Büyükşehir olmanın illere sağlayacağı avantajlar göz önünde bulundurularak başka illerin de Büyükşehir olma yönündeki taleplerinin Kanunla önüne geçilmek istendiği anlaşılmaktadır. Kanunla öngörülen 750 bin nüfus şartını ülkemizin nüfus artış hızı da göz alındığında mevcut Büyükşehirlerden bu nüfusun altında olanlar da dahil olmak üzere Büyükşehir olmayan ancak Büyükşehir olmak isteyen hiç bir ilin karşılayamayacağı düşünülmektedir. Kaldı ki Büyükşehir için tek ölçüt nüfus değildir ve olmamalıdır. Kanunun kapsamında nüfus yanında fiziki yerleşim durumları ve ekonomik gelişmişlik düzeylerinin de dikkate alınacağı ifade edilmektedir. Fakat gerçekçi olmayan ve ön şart olan nüfus kriteri diğer unsurların dikkate alınmasını peşinen engellemektedir.

Bu konuda nüfus şartının tamamen kaldırılması veya teklifimizde öngördüğümüz gibi makul sınırlara (400.000) çekilmesi uygun olacaktır. Büyükşehir Belediyeleri başta kentleşme olmak üzere bulunduğu ile ekonomik ve sosyal açıdan büyük kazanımlar sağlamaktadır. Sırf Büyükşehir Belediyelerinin merkezi bütçeden ve sınırları içerisindeki vatandaşlardan ilave gelir almalarını engellemek, bu hususu bir yük olarak görmek amacıyla 750 bin nüfus şartının konulması adil bulunmamaktadır. Büyükşehir olmayı hak eden Belediyeler daha fazla gelire ulaştıkları takdirde, bu gelirlerini altyapı, modern kentleşme ve sosyal hizmetlerde kullanacaklar, vatandaşlarımıza daha iyi hizmet sunacaklardır.

Kent kavramı başlı başına bir olgu olup, içinde bir çok bileşeni ihtiva etmektedir. Bu unsurlardan sadece nüfus geçerli kabul edildiği, gelişmişlik düzeyi, fiziki yerleşme, sanayi ve turizm potansiyeli, eğitim-sağlık hizmetlerinin durumu gibi unsurlar yok farz edildiği takdirde bazı iller ismen Büyükşehir olsalar bile gerçek anlamda kent olamayacaklardır. Ülkemizde bu husus bir vakiydir.

5216 Sayılı Kanunun değişiklik teklifimize konu olan 4. Maddesinin yeniden gözden geçirilerek, alanlarında uzanan bilim insanları, sivil toplum kuruluşları, yerel ve mülki yöneticilerin değerlendirmeleri sonucunda daha objektif kriterler tespit edilmesi kanaatimizce uygun olacaktır. Bu konudaki yetkinin Bakanlar Kuruluna bırakılması işleyişi kolaylaştıracaktır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 4- Değişiklik teklifimizle Büyükşehir Belediyesi kurulması için ön koşul olan 750.000 nüfus şartının gerçekçi olmadığından, makul bir düzeye çekilmesi ile Büyükşehir kurulması için aranan kıstasların daha objektif ve kapsayıcı olması hedeflenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 1- Kanunun yürürlük maddesidir.

GEÇİCİ MADDE 2- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulunun yürüteceği belirtilmiştir.

5216 SAYILI KANUNUN 4. MADDESİNİN DEĞİŞTİRİLMESİ HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

10/07/2004 tarih ve 5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun 4. Maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

MADDE 4- “Belediye sınırları içindeki ve bu sınırlara en fazla 20.000 metre uzaklıktaki yerleşim birimlerinin son nüfus sayımına göre toplam nüfusu 400.000'den fazla olan il belediyeleri, fizikî yerleşim durumları ve ekonomik gelişmişlik düzeyleri, turizm, sağlık, eğitim potansiyelleri ile re'sen dikkate alınacak diğer hususlar da dikkate alınarak, Bakanlar Kurulunca belirlenen mülki amirler, yerel yöneticiler, kent bilimciler, sivil toplum örgütlerinin temsilcileri ve uygun görülecek diğer kamu ve tüzel kişilik temsilcilerinin yer aldığı komisyonun uygun görüşü ve teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca büyükşehir belediyesine dönüştürülebilir”

GEÇİCİ MADDE 1- Bu Kanun yayımlandığı tarihte yürürlüğe girer.

GEÇİCİ MADDE 2- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.